

23 mei 2023

ACCOUNTANTSVERSLAG 2022

Gemeente Tynaarlo

Dit accountantsverslag is onder voorbehoud van afronding van:

- Interne kwaliteitsreview

Hieruit kunnen onverhoopt nog bevindingen naar voren komen die impact hebben op hetgeen is opgenomen in dit verslag.

BDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Tynaarlo
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 5
9480 AA VRIES

Groningen, 23 mei 2023

Kenmerk: EJJ/LD/1044604

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Tynaarlo (hierna te noemen 'gemeente') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 4 oktober 2022, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2022. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

E.J. Jongsma RA

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN
JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT &
FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE
BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ Wij zijn voornemens conform voorgaand jaar een verklaring met beperking ten aanzien van de rechtmatigheid, vanwege onrechtmatigheden in de naleving van de wet-en-regelgeving rondom de EU-aanbestedingen ten bedrage van € 1,1 miljoen.
- ▶ De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 0,9 miljoen, respectievelijk € 2,8 miljoen.
- ▶ Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- ▶ De WNT is nageleefd.
- ▶ Ten aanzien van de SiSa-bijlage is sprake van één onzekerheid ter waarde van € 0,2 miljoen.

AANDACHTSPUNTEN VOOR 2023

- Op basis van de interim- en jaarrekeningcontrole willen we de volgende aandachtspunten voor komend jaar meegeven:
- ▶ Versterking zelfcontrolerend vermogen van de organisatie en structurele invulling van de financiële functie binnen de gemeente, mede in het kader van invoering rechtmatigheidsverantwoording
  - ▶ Beheersing inkoop- en aanbestedingen en naleving EU-aanbestedingsregels
  - ▶ Vergroot de beheersing van opgaven, door in te zetten op IT beheersing en Digitale Bestuurkracht;

RESULTAAT 2022

(x €1.000)	2022	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	11.131	552
Mutatie reserves	- / - 871	-552
Resultaat	10.261	0

Het gerealiseerde resultaat 2022 wijkt af van de begroting na wijziging. Wij merken op dat het positieve resultaat voornamelijk het gevolg is van:

- een hogere algemene uitkering wat later in het jaar bekend is geworden
- aanvulling voorziening verlofsparen
- en winstnemingen bij de grondexploitaties.

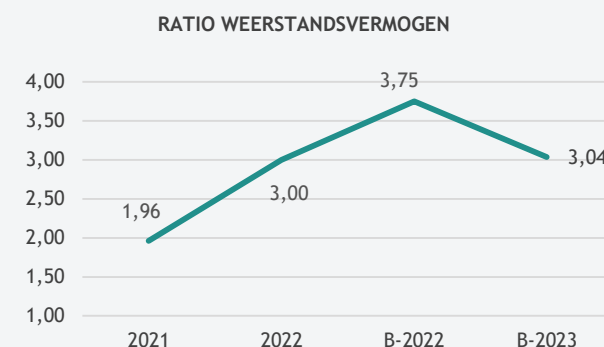
ONTWIKKELING GREX / SOCIAAL DOMEIN / OVERIG

- ▶ De onzekerheden voor sociaal domein (jeugdzorg, WMO en PGB) zijn relatief hoog. Het bedrag uit op € 2,5 miljoen en dit ligt net onder de goedkeuringstolerantie van € 2,8 miljoen.
- ▶ Naar aanleiding van een uitspraak en verduidelijking hierop van de Commissie BBV is dit jaar een voorziening gevormd voor verlofsparen ter hoogte van € 0,8 miljoen.
- ▶ Het jaar 2022 kenmerkt zich voor gemeenten in Nederland door de onzekerheden die spelen op het gebied van vluchtelingenopvang, leefgeld en energietoeslag. Maar ook een krapte op de arbeidsmarkt waarmee gemeenten worstelen.
- ▶ Grondexploitaties: Zichtbaar is dat de hoogste boekwaarde per eind 2022 aanwezig is bij complex Business Park Ter Borch (€ 4,4 miljoen). Daar zitten naar onze mening ook de grootste financiële risico's voor de gemeente Tynaarlo

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- ▶ De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring.

UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

Het weerstandsvermogen volgens de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' is ruim voldoende.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring
- 2.2 De jaarrekening is getrouw
- 2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.4 Totstandkoming van de jaarrekening
- 2.5 Top 3-aandachtspunten voor 2023
- 2.6 Uw aandachtspunten

2.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring

Transparantie over fraude en continuïteit vraagt dialoog

Verplicht rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

Vanaf boekjaar 2022 nemen accountants bij wettelijke controles de paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie op in de controleverklaring. Deze aanpassingen zien op het verplicht rapporteren over onze controleaanpak frauderisico's en onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen in de controleverklaring. Deze verplichting geldt voor wettelijke controles (gemeenten, provincies en waterschappen). Met het verplicht rapporteren over deze onderwerpen wordt tegemoet gekomen aan een veel gehoorde wens van stakeholders om transparanter te zijn over welke werkzaamheden wij als uw accountant hebben uitgevoerd om frauderisico's en het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de toezichthouder voort te zetten te mitigeren. Per onderwerp rapporteren wij over wat de meest belangrijke frauderisico's zijn, over de inschatting van het college om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en hoe op beide thema's in de controle is ingespeeld.

Uiteraard hebben de onderwerpen fraude en het vermogen om financiële risico's op te vangen altijd al de aandacht tijdens de accountantscontrole. Maar door deze zaken nu te beschrijven in de controleverklaring, wordt die aandacht ook expliciet gemaakt.

Fraude

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft in 2022 een notitie uitgebracht '[Frauderisicobeheersing aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders](#)'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals de gemeenteraad, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol.

Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de gemeente. Daarnaast hebben wij kennis genomen van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en -situaties aan de hand van de door u opgestelde frauderisicoanalyse besproken. Tijdens de controle van boekjaar 2022 betreft dit het volgende risico: het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van B&W, met name in memoriaalboekingen en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management of het college van B&W.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van de gemeente Tynaarlo zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de gemeente als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van B&W. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden en de gevoerde besprekingen vinden wij deze inschatting aanvaardbaar. Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van frauderisico's en de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze (concept) controleverklaring 2022.

2.2 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2022 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Tynaarlo een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang die door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 75.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Sociaal domein - PGB prestatielevering niet aangetoond		134	§ 4.2
Sociaal domein - Wmo ZIN prestatielevering niet aangetoond		706	§ 4.2
Sociaal domein - Jeugdzorg ZIN prestatielevering niet aangetoond		1.411	§ 4.2
Sociaal domein - Onzekerheid uitkeringen in geld		237	§ 4.2
Totaal	0	2.488	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	941	2.823	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)	752		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	75		

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 75.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden		2.488	§ 2.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	1.095		§ 4.1
Totaal	1.095	2.488	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	941	2.823	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)	752		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	75		

Wij concluderen dat het controleverschil inzake de aanbestedingsrechtmatigheid ter hoogte van € 1.095.000 uitkomt boven de materialiteit voor de jaarrekening. Deze bevinding is materieel voor de jaarrekening als geheel en daarmee komen we uit op een verklaring met beperking ten aanzien van de rechtmatigheid.

2.4 Totstandkoming van de jaarrekening

Het proces van de totstandkoming van de jaarrekening kent nog aandachtspunten

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle

Vanuit de interim controle is geconstateerd dat de organisatie te maken heeft met veel verloop, ook op de financiële functie. We hebben er toen aandacht voor gevraagd om een plan van aanpak op te stellen waarmee wordt geborgd dat de jaarstukken tijdig gereed zijn, inclusief voldoende onderbouwing en het 'controle gereed' zijn van de stukken.

Bij aanvang van de controle was een concept jaarrekening beschikbaar en er lagen voldoende stukken klaar om de accountantscontrole te starten. We kunnen zien dat hier door de organisatie de nodige inspanningen op zijn gepleegd en dat is een compliment.

Voor de accountantscontrole geldt dat er gedurende het proces een aantal uitdagingen zich voor hebben gedaan. Niet alle te controleren posten in de jaarrekening waren onderbouwd met sluitende en inhoudelijk afdoende analyses. Ook blijkt dat veel informatie tijdens de controle nog opgehaald dient te worden bij medewerkers die hier verantwoordelijk voor zijn. Dit heeft gezorgd voor vertraging en inefficiency in het proces. Ook komt het voor dat aangeleverde documentatie niet altijd een correct antwoord is op de gestelde vragen. Hierdoor ontstaan lopende het proces vertragingen en dat maakt dat op een aantal onderdelen pas informatie is opgeleverd na de geplande weken van de controle. Hierdoor heeft een deel van de controle plaatsgevonden na de afgestemde weken.

Dit leidt er toe dat op onderdelen meer uren ingezet moesten worden en dit leidt ook tot aanvullende kosten. Graag gaan wij met de organisatie nader in gesprek over het proces van de accountantscontrole en de verbeteringen die hierin nodig zijn. Dit wordt gepland na afronding van de werkzaamheden.

2.5 Aandachtspunten voor 2023

Versterking
zelfcontrolerend
vermogen van de
organisatie en
structurele invulling
van de financiële
functie binnen de
gemeente, mede in het
kader van invoering
rechtmatigheids-
verantwoording

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

Versterking zelfcontrolerend vermogen van de organisatie en structurele invulling van de financiële functie binnen de gemeente, mede in het kader van invoering rechtmatigheidsverantwoording

Bij de gemeente Tynaarlo is op het terrein van bedrijfsvoering veel in beweging. Er is in 2022 een nieuw organisatieplan opgesteld en ook is in 2022 een nieuwe organisatiestructuur ingericht waarvan de effecten in 2023 zichtbaar moeten worden. Op personeelsvlak is het nodige in beweging geweest en er is sprake van een relatief hoog verloop, ook ten aanzien van financiële functies. Al met al is sprake van impactvolle gebeurtenissen. De doorgevoerde wijzigingen in de organisatie bieden kansen, zoals meer slagkracht en efficiency. Maar het vraagt zeker in het begin ook een investering. Ook zullen de doorgevoerde wijzigingen direct vanaf het begin tot optimaal resultaat leiden, want er is tijd nodig om structureel in de ontstane vacatures te voorzien en om de organisatie en de teams weer goed op te bouwen en als team te laten functioneren.

We zien dit ook terug bij de accountantscontrole. Een (zichtbare) interne beheersing in de 1e lijn ontbreekt veelal, terwijl dit wel de ambitie is van de organisatie. Dit wordt hersteld met controles die achteraf worden uitgevoerd, voornamelijk door de verbijzonderde interne controle functionaris. Ook onze controle is voornamelijk gegevensgericht en achteraf uitgevoerd zonder te steunen op de interne beheersing binnen processen.

Tenslotte is eerder bij de managementletter geconstateerd dat de organisatie nog stappen heeft te zetten om de rechtmatigheidsverantwoording door het college mogelijk te maken. De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) beschikt niet over een controleplan op basis waarvan controle en verantwoording plaats moet vinden. Een dergelijk plan is (net als vorig jaar) nog onderhanden. Verder is het noodzakelijk om nog diverse zaken te regelen, waaronder aanpassing van de financiële verordening en ook de verantwoording die wordt opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

2.5 Aandachtspunten voor 2023

Totale rechtmatigheidsfout lager dan voorgaand jaar, wel nog sprake van verklaring met beperking op rechtmatigheid

Betere beheersing dankzij digitalisering en datagedreven werken

Beheersing inkoop- en aanbestedingen en naleving EU-aanbestedingsregels

De juiste naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd via een spendanalyse (beoordeling achteraf van alle crediteuren op juiste naleving aanbestedingsregels). Geconstateerd is dat er sprake is van een onrechtmatigheid van totaal € 1,1 miljoen. Deels betreft dit doorloop van 'oude' contracten die niet rechtmatig zijn aanbesteed van € 0,9 miljoen. Daarnaast is sprake van een (beperkt) aantal nieuwe constatering ter hoogte van € 0,2 miljoen. Als gevolg van de omvang van deze fout, geven wij in lijn met voorgaand jaar een controleverklaring met beperking af.

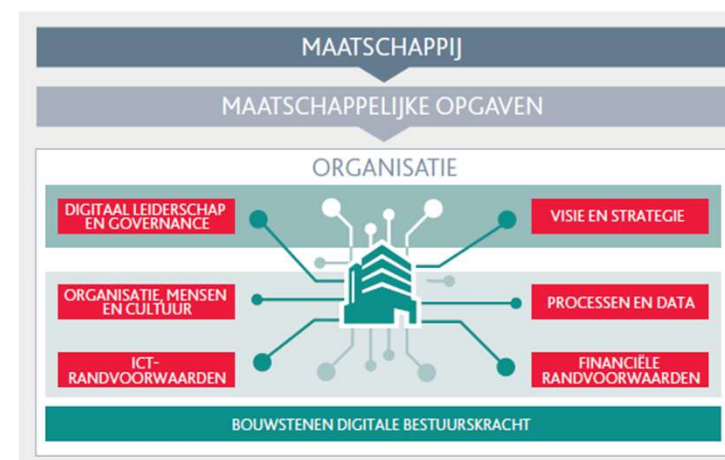
Het aandachtspunt voor de rechtmatigheid van aanbestedingen blijft dus ook in 2023 belangrijk. In onze management letter 2022 is gerapporteerd over verdere mogelijkheid tot verbetering van het aanbestedingsproces ter voorkoming van (soortgelijke) toekomstige fouten. Een verdere toelichting omtrent Europees aanbesteden is opgenomen in paragraaf 4.4.

Vergroot de beheersing van opgaven door in te zetten op Digitale Bestuurkracht

Omdat burgers en bedrijven steeds verder digitaliseren wordt ook bij overheden digitalisering steeds belangrijker. Maatschappelijke opgaven kunnen ook efficiënter en doelmatiger worden aangepakt met de inzet van digitale middelen. Het is daarom aan te bevelen om blijvend te investeren in de digitale transformatie van de organisatie. Digitalisering is al lang niet meer een taak van de IT-afdeling alleen. Er zijn 6 bouwstenen voor een volwassen digitale organisatie, namelijk:

1. Digitaal leiderschap en Governance;
2. Visie en strategie;
3. Organisatie, mensen en cultuur;
4. Processen en data;
5. ICT-randvoorwaarden;
6. Financiële randvoorwaarden

Voor elk van deze bouwstenen kan worden gemeten in hoeverre een organisatie volwassen is of daar naar toe kan groeien. Wij stellen voor om komend controlejaar de volwassenheidsscan van Digitale Bestuurkracht uit te voeren en om hier het gesprek over aan te gaan. Deze scan is gericht op het vermogen van uw organisatie om zowel de reguliere taken als de grote maatschappelijke opgaven uit te kunnen voeren. Daarmee krijgt u inzicht in eventuele aandachtsgebieden om uw Digitale Bestuurkracht te optimaliseren.

2.6 Uw aandachtspunten

U heeft in uw controleprotocol 2022 een tweetal aandachtspunten voor de controle van 2022 geformuleerd. Wij vinden het belangrijk om onze controle af te stemmen op de specifieke situaties en ontwikkelingen van de gemeente Tynaarlo en de wensen van de raad als onze opdrachtgever. In overleg met de auditcommissie zijn daarom de volgende aandachtspunten geformuleerd voor de controle van 2022:

- ▶ In het domein Mens & Maatschappij is de monitor Sociaal Domein ingericht. Wordt deze monitor ook ingezet als onderdeel van de interne beheersing en hoe de betrouwbaarheid van die monitor door de organisatie wordt vastgesteld.
- ▶ De investeringsplanning neemt een fors beslag op de middelen aan de voorkant. De jaarrekening laat zien dat de realisatie in het boekjaar vaak significant lager is. Welke aanbevelingen kunnen worden gegeven om de investeringsplanning en realisatie meer op elkaar aan te laten sluiten? Hierbij wordt ook gekeken naar de tijdigheid van het afsluiten van kredieten en of hier heldere spelregels voor zijn.

Monitor sociaal domein

De monitor Sociaal Domein betreft een BI tool welke inzicht geeft in alle toegekende beschikkingen inzake WMO en Jeugdzorg die vanuit Aeolus worden gedaan. De monitor maakt puur gebruik van historische informatie, zijnde de reeds toegekende verstrekkingen in Aeolus. Er is sprake van een rechtstreekse koppeling die automatisch wordt bijgevoerd. Het is van belang dat het proces omtrent verstrekken van indicaties zorgvuldig plaatsvindt, teneinde te waarborgen dat de monitor de rapportages baseert op juiste informatie. Ten aanzien van het proces omtrent verstrekkingen WMO en Jeugdzorg hebben wij enkele aanbevelingen gedaan, zie hiervoor onze management letter 2022.

De monitor genereert diverse rapportages waarmee de organisatie inzicht krijgt in de verstrekkingen die worden gedaan. De kosten zijn te verdelen in kosten per maand, kosten per aanbieder en de totstandkoming van toegekende beschikkingen. Tevens is er een vergelijking met vorig jaar mogelijk. Op deze manier wordt inzicht verkregen in:

- ▶ De lasten per crediteur
- ▶ De lasten per soort zorg
- ▶ Het aantal toegekende verstrekkingen in een maand
- ▶ Het onderscheid tussen intern verstrekte indicaties en externe verwijzingen

Op deze manier kan de monitoring tool gebruikt worden voor beter inzicht en sturing op de kosten van WMO Jeugdzorg. De monitor wordt gehanteerd om bijzonderheden te constateren en hier vervolgens acties op in te zetten. Bijvoorbeeld het inzichtelijk krijgen en het voeren van besprekingen met crediteuren met hoge lasten. En dan met name hoe deze tot stand komen en hoe uw organisatie daar meer grip op kan krijgen.

Uw organisatie is momenteel bezig met het implementeren van een nieuwe versie van de monitor, waarbij het in de toekomst ook mogelijk is om de doorlooptijden per beschikking en aantal contactmomenten met cliënten per medewerker vast te stellen. Om te zorgen voor een uniforme registratie hiervan wordt een werkinstructie opgesteld, hierin wordt onder andere vermeld wanneer een contact met een client volstaat als een clientgesprek. Tevens kan er beter gestuurd worden op aanbieders met hoge lasten, door hier actie op te ondernemen en vast te stellen of betreffende zorg ook door aanbieders binnen het NMD-verband uitgevoerd kunnen worden. Met betreffende aanbieders zijn voordelige afspraken gemaakt, waardoor toekomstige kosten bespaard kunnen worden.

Monitor sociaal domein (vervolg)

Er kan worden geconcludeerd dat de betrouwbaarheid van de monitor Sociaal Domein gewaarborgd, doordat sprake is van een rechtstreekse koppeling met de uitkeringsadministratie Aeolus. Tegelijkertijd is bij de jaarrekeningcontrole geconstateerd dat niet alle WMO/Jeugd verstrekking per definitie via Aeolus lopen. Aan te bevelen is om periodiek (bijv. per maand of per kwartaal) aansluiting vast te stellen tussen de financiële administratie en Aeolus.

De monitor wordt momenteel ingezet als een middel om informatie te vergaren om hier vervolgens op te kunnen sturen en niet ingezet als onderdeel van uw interne beheersing in het proces omtrent verstrekken WMO en Jeugdzorg. Wel biedt de vernieuwde monitor meer inzicht omtrent de uitgevoerde handelingen van medewerkers, vanuit waar mogelijk vastgesteld kan worden dat interne beheersing vanuit het proces wordt doorbroken. Denk hierbij aan medewerkers welke indicaties verstrekken met een (te) korte doorlooptijd.

Investeringskredieten

De investeringsplanning vergt ieder jaar een aanzienlijke inspanning van de organisatie. Bij veel gemeenten, zo ook bij de gemeente Tynaarlo, wijkt de daadwerkelijke realisatie af van de geplande investeringen. In bijlage van de jaarstukken 2022 is het 'Totaaloverzicht kredieten' opgenomen waaruit de voortgang van de investeringsplanning blijkt.

Onze observaties en aanbevelingen hierbij zijn als volgt:

- ▶ In de begroting worden 'kapitaalslasten' geraamd (zijnde afschrijvingen en rentekosten) van investeringen. Bij deze raming is er rekening mee gehouden dat onderhanden investeringen worden afgerond (en dat hierop wordt afgeschreven). In de praktijk blijkt dat deze raming te optimistisch is. Dit was over 2021, maar ook over 2022 het geval. Zo is in de jaarrekening 2022 sprake van een 'vrijval van kapitaalslasten (= niet afgeronde investeringen) van € 481.000. We adviseren om te onderzoeken hoe een realistische investeringsplanning opgesteld kan worden en om dit vervolgens ook te vertalen naar de geraamde kapitaalslasten. Hiermee kan zo mogelijk het verschil tussen begroting en realisatie verkleind worden. Naar wij hebben begrepen zijn voor boekjaar 2023 hierin de eerste stappen gezet omdat bij de beschikbare kredieten ook een investeringsplanning is uitgevraagd.
- ▶ Het valt op dat sprake is van een omvangrijke lijst met onderhanden kredieten en van ingestelde bestemmingsreserves met een dekkingsfunctie. Een aantal kredieten staan al jaren in deze lijst. Een voorbeeld is 'sanering locatie Wijk & Boerema'. Hiervan is het grootste deel van de investering al afgerond en niet duidelijk is welke uitgaven nog verwacht worden. We adviseren om te onderzoeken of spelregels bepaald kunnen worden wanneer projecten als afgerond beschouwd kunnen worden.
- ▶ In de jaarrekening is per krediet opgenomen wat het totale bedrag is, wat de cumulatieve besteding is, wat de werkelijke bestedingen zijn en wat de som van de investeringen is. We geven in overweging om van de investeringslijst een jaarplanning te maken. En om de geplande jaarlijkse investering vervolgens af te zetten tegen de werkelijke besteding. Dan wordt beter inzichtelijk hoe de realisatie zich verhoudt tot de vooraf opgestelde ramingen.
- ▶ Bij een aantal kredieten is sprake van een beperkt investeringsbedrag, bijvoorbeeld 'Led Molen de Boezemvriend' van € 3.000. We adviseren om een minimaal investeringsomvang vast te stellen en om waar mogelijk kredieten samen te voegen (bijv. alle investeringen in LED verlichting).
- ▶ Niet zichtbaar is in welk jaar het krediet beschikbaar is gesteld. We adviseren deze informatie toe te voegen zodat inzichtelijk is hoeveel jaren een krediet loopt.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 [Resultaat 2022](#)

3.2 [Dashboard financiële positie](#)

3.3 [Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente](#)

3.4 [Ons beeld van uw financiële positie](#)

3.1 Resultaat 2022

Resultaat 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 10,3 miljoen

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2022 op programma's veroorzaakt door algemene uitkering, voorziening verlofsparen en winstneming grondexploitaties.

Het resultaat van gemeente Tynaarlo over het jaar 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 10,3 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2022	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL
Saldo van baten en lasten	11.131	552	10.579
Onttrekkingen reserves	4.622	4.453	169
Dotatie aan reserves	-/- 5.493	-/- 5.006	-/- 489
Resultaat	10.261	0	10.261

De jaarrekening 2022 van de gemeente Tynaarlo sluit met een resultaat van € 10,3 miljoen voordelig. De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen zijn in de jaarstukken toegelicht op pagina 12. Op vrijwel alle programma's zijn hiervoor oorzaken aan te wijzen. Voor een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijzigingen verwijzen we naar het hoofdstuk 'Financiële verantwoording' in de jaarstukken. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder uiteengezet

- ▶ Er is sprake van een hogere algemene uitkering van € 1,0 miljoen;
- ▶ De Rijksbijdrage opvang Oekraïners is € 2,4 miljoen hoger uitgevallen dan geraamd;
- ▶ De uitvoering van WMO laat een voordeel zien van € 1,4 miljoen als gevolg van een voordelige afrekening van beschermd wonen met de centrumgemeente Assen en lagere lasten voor huishoudelijke hulp en begeleiding en dagbesteding;
- ▶ Binnen de grondexploitaties is sprake van een afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting van circa € 2,2 miljoen positief. Dit is het gevolg van de actualisatie van de grondexploitaties ultimo 2022, waarbij het voordeel wordt gerealiseerd door de winstneming die over de grondexploitaties is verwerkt en door de afname van de project specifieke risico's;
- ▶ Op grond van gewijzigde BBV regelgeving was het noodzakelijk een voorziening te treffen voor verlofsparen van € 0,8 miljoen (nadelig).

Conform het besluit van de Raad, vinden bepaalde actualisaties (grondexploitaties, voorziening pensioenen wethouders) slechts éénmaal per jaar plaats na afloop van het boekjaar. Derhalve kunnen de financiële effecten hiervan niet in de begroting na wijzigingen worden verwerkt. Ook een hogere algemene uitkering (Rijksbijdrage Oekraïners) was tussentijds niet te voorzien.

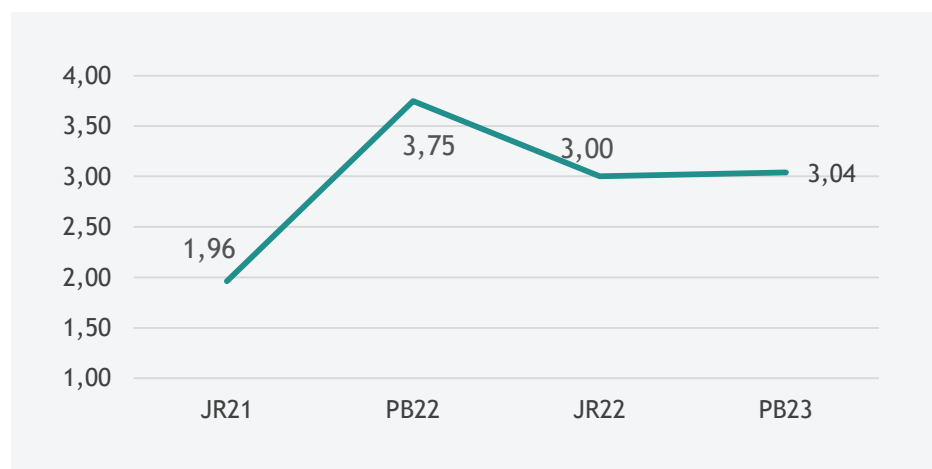
Tegelijkertijd zitten in het resultaat ook voordelige afwijkingen die bij een goede planning en control cyclus wellicht ook eerder inzichtelijk hadden kunnen zijn. De financiële omvang hiervan is moeilijk te kwantificeren, maar we adviseren om naar aanleiding van de jaarrekening 2022 te onderzoeken welke afwijkingen eerder inzichtelijk hadden kunnen en wat het leereffect daarvan is op komende jaren.

Het resultaat 2022 wijkt ongeveer 11% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

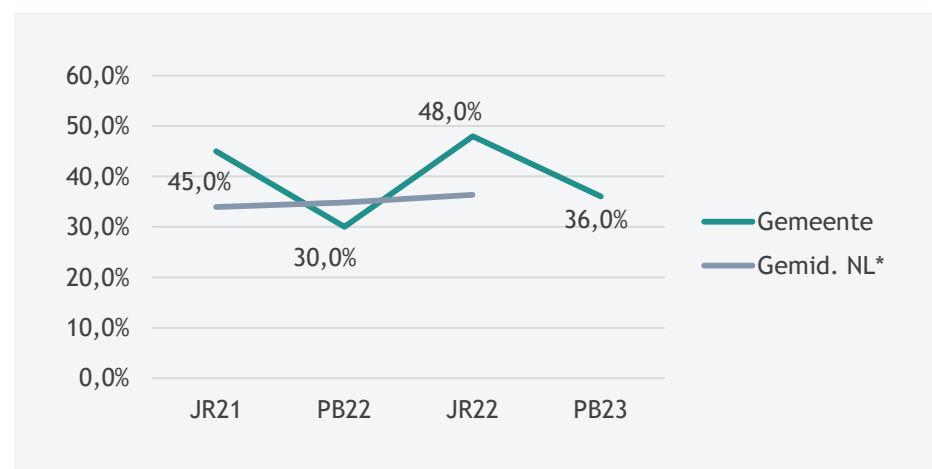

3.2 Uw financiële positie vergeleken

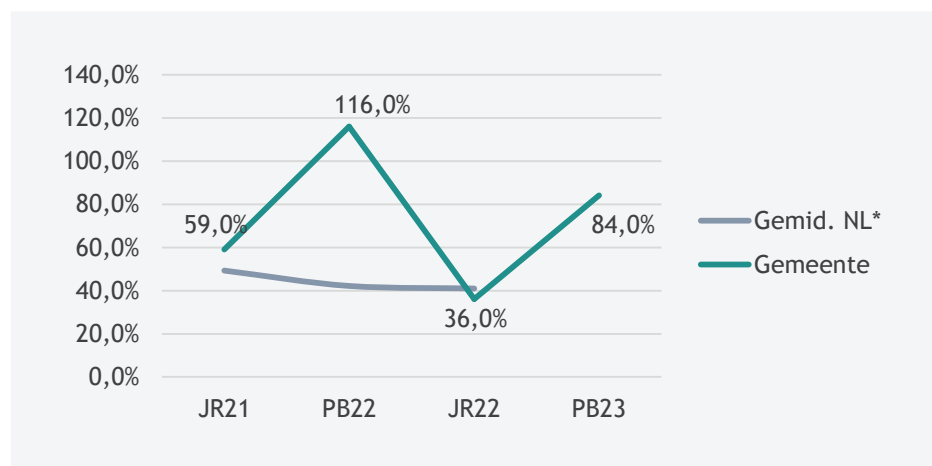
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

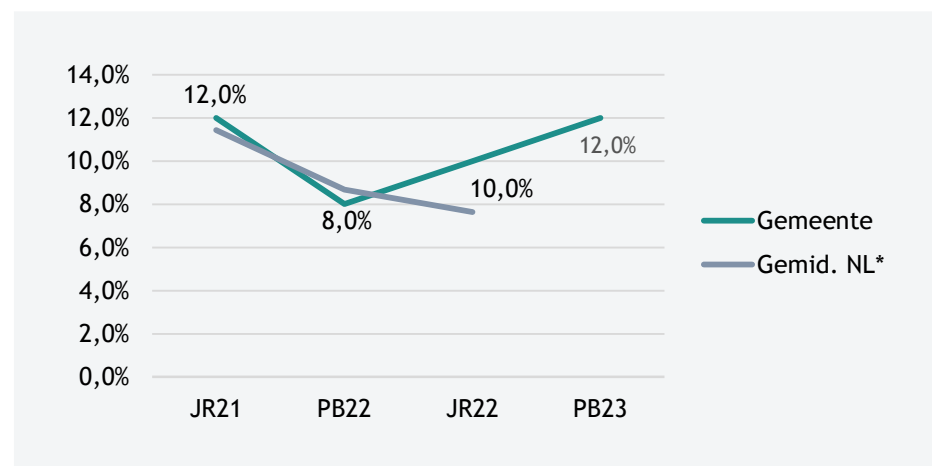
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde voor gemeenten. Bron: [BDO Benchmark rapport januari 2023](#)

3.4 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Uw weerstandsvermogen is uitstekend

Solvabiliteit ligt ruim boven het landelijk gemiddelde

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is laag

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente Tynaarlo. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Weerstandsvermogen gemeente Tynaarlo is uitstekend

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 29,2 miljoen. Hierin is tevens de onbenutte belastingcapaciteit van € 4,2 miljoen meegenomen. Het effectueren van deze ruimte kan niet op korte termijn. Zonder rekening te houden met de onbenutte belastingcapaciteit is overigens nog steeds sprake van een uitstekend weerstandsvermogen van 257%. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Tynaarlo heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 9,7 miljoen en is gelijk aan het totaalbedrag aan risico's vanuit de begroting 2023. Het weerstandsvermogen van de gemeente Tynaarlo is ten opzichte van voorgaand jaar aanzienlijk gestegen. Dit is te wijten aan het feit dat de weerstandscapaciteit is gestegen, door stijging van de algemene reserves door positieve resultaten in de afgelopen jaren, terwijl de benodigde weerstandscapaciteit relatief gelijk blijft. Het weerstandsvermogen van de gemeente Tynaarlo is met een ratio van 300% uitstekend.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2022 48%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Tynaarlo in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar en ligt ruim boven het landelijk gemiddelde. De netto schuldquote bedraagt 36%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. De netto schuldquote is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar en ligt in lijn met het landelijk gemiddelde.

In lijn met onze constatering in het accountantsverslag boekjaar 2021 valt het verschil van de ratio's tussen de begroting en realisatie op. Het risico hiervan is dat de gemeente Tynaarlo onvoldoende zicht heeft op onder meer de financieringsbehoefte en de (ontwikkeling van) financiële ratio's. In hoofdstuk 2.4 hebben wij u geadviseerd hoe de gemeente Tynaarlo investeringsplannen ten opzichte van werkelijke realisatie beter kan monitoren, zodat u in de begroting een betere inschatting kunt maken van de omvang van de balansposten.

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie is met van de gemeente Tynaarlo is met 10% iets hoger dan het landelijk gemiddelde, maar gedaald ten opzichte van 2021 (12%) als gevolg van grond dat in 2022 is verkocht. De ratio wordt bepaald door de omvang van grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol. De gemeente Tynaarlo blijft hier ruim onder.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Aanbestedingrechtmatigheid
- 4.2 Sociaal Domein uitgelicht
- 4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
- 4.4 Overige bevindingen
- 4.5 BBV, WNT en SiSa
- 4.6 Begrotingsrechtmatigheid

4.1 EU-aanbestedingsrechtmatigheid

Inleiding

Voor de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spendanalyse (beoordeling achteraf van alle crediteuren op juiste naleving aanbestedingsregels). Uit deze controle, op basis van de geldende normen, zijn meerde onrechtmatige inkopen / contracten geconstateerd.

Bevindingen

De gemeente Tynaarlo heeft een grondige en overzichtelijke spendanalyse uitgevoerd over boekjaar 2022. In 2022 blijkt uit de spendanalyse een onrechtmatigheid van totaal € 1.095.000. Deze onrechtmatigheid is als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	AANTAL DOSSIERS	BEDRAG (€)
Onrechtmatigheden vanuit 2021 die doorlopen in 2022	5	€ 898.000
Nieuwe onrechtmatigheden met ingang van 2022	2	€ 197.000
Wezenlijke wijzigingen in 2022 met betrekking tot een Europees aanbestede dienst	0	€ 0
Totaal	7	€ 1.095.000

Achtergrond

Zoals in de tabel is te lezen bestaan de onrechtmatigheden grotendeels uit onrechtmatigheden die doorlopen vanuit 2021 in 2022. De onrechtmatigheid over boekjaar 2021 zag toe op 7 inkoopdossiers met een totale onrechtmatigheid van € 1.134.000. De onrechtmatigheden die doorwerken in 2022 zien voornamelijk toe op meerjarige ICT contracten. De organisatie heeft aangegeven betreffende contracten op korte termijn EU aan te besteden. De andere contracten zagen toe op inhuur van externen, welke in 2022 niet wederom zijn ingehuurd en daarmee niet resulteren in een onrechtmatigheid.

Tijdens onze controle hebben wij verhoogde aandacht gehad voor inkopen / contracten met betrekking tot inhuur en ICT. Hieruit zijn voor boekjaar 2022 twee nieuwe onrechtmatigheden naar voren gekomen, welke beide toezien op ICT.

Conclusie

Gezien het totaal bedrag aan onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de EU aanbestedingsregels van € 1.095.000, geven wij een controleverklaring met beperking af.

Er is niet alleen sprake van bevindingen vanuit voorgaande jaren, maar ook van nieuw afgenomen diensten in 2022 die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed

De bevindingen ten aanzien van naleving van de EU aanbestedingsregels leiden tot een verklaring met beperking.

4.2 Sociaal domein uitgelicht

Sociaal domein 2022 bedragen circa € 15,8 miljoen

Resultaatanalyse sociaal domein

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevring

Resterende onzekerheid Wmo ZIN circa € 706.000

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van de gemeente Tynaarlo met betrekking tot het sociaal domein bedragen over 2022 circa € 15,8 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2022 (x 1.000)	2021 (x 1.000)
Jeugdzorg ZIN	9.211	9.551
Wmo ZIN	6.295	6.608
Pgb	332	487
Uitkeringen in geld	10.912	12.862
Totaal	26.750	29.508

Resultaatanalyse programma sociaal domein

De lasten inzake Jeugdzorg ZIN, WMO ZIN en Pgb omvatten een belangrijk deel binnen het programma 'Sociaal Domein'. Onderstaand geven wij een korte analyse van de belangrijkste ontwikkelingen in de lasten binnen het programma 'Sociaal domein'.

Daarbij valt op dat sprake is van een negatief behaald resultaat op het programma 'Sociaal Domein'. Dit blijkt ook uit hoofdstuk 6 'Sociaal domein' in de jaarrekening. De primitieve begroting ging uit van een negatief saldo van € 25,1 miljoen. Dit is bijgesteld naar € 26,1 miljoen negatief en uiteindelijk is een saldo van € 25,1 miljoen gerealiseerd (2021: € 24,2 miljoen negatief).

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2021 circa € 5,0 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Tynaarlo. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Tynaarlo per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Tevens is van een aantal zorginstellingen geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevring, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2021 ontvangen controleverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 706.000 (2021: € 794.000)

4.2 Sociaal domein uitgelicht

Resterende onzekerheid Jeugdzorg circa € 1.411.000

Jeugdzorg ZIN

Ten aanzien van de jeugdhulp heeft de gemeente Tynaarlo de zorg zelf ingekocht en instellingen gecontracteerd. Met betrekking tot de lasten inzake jeugdhulp vraagt de gemeente Tynaarlo per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Uit de ontvangen verantwoordingen van zorginstellingen blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2022 ontvangen controleverklaringen, ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 1.411.000 (2021: € 1440.000).

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2022 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een oordeel met beperking. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor gemeente Tynaarlo zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	2,07%	1,91%
Wmo	1,53%	1,22%

De financiële rechtmatigheidsfout en getrouwheidsfout voor pgb leiden voor de gemeente Tynaarlo niet tot een controleverschil hoger dan de rapporteringstolerantie.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van zorgaanbieders, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De onzekerheid voor pgb ramen wij op € 134.000

Fout pgb mede gebaseerd op projectiebrieven

Onzekerheden pgb geraamd op € 134.000

4.2 Sociaal domein uitgelicht

Onzekerheid
Uitkeringen in geld
circa € 237.000

Uitkeringen in geld

Ten aanzien van de uitkeringen in geld maakt de gemeente Tynaarlo gebruik van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentsche Aa (WPDA). WPDA verstrekt beschikkingen, toetst facturen en betaalt uit aan de cliënten. Uw gemeente is verantwoordelijk voor de verstrekkingen die WPDA namens de gemeente Tynaarlo doet.

Uit de werkzaamheden ten aanzien van de verstrekkingen door WPDA blijken een aantal bevindingen. Deze zien toe op:

- ▶ Re-integratieverplichting van de partner: Wanneer bijstand wordt verleend aan gehuwde, of daaraan gelijkgestelden, zijn beide uitkeringsgerechtigden verplicht om arbeid, sociale activering of maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten. In niet alle gevallen is door WPDA nagegaan of ook de partner aan deze verplichting heeft voldaan. De onzekerheid hieromtrent wordt geraamd op een bedrag van € 168.000.
- ▶ Marginaal zelfstandigen: Een marginaal zelfstandige moet aan een aantal voorwaarden voldoen om de uitkering te behouden. Er is in onvoldoende mate vastgesteld of WPDA aan de geldende voorwaarden heeft getoetst. De onzekerheid hieromtrent wordt geraamd op een bedrag van € 69.000.

De totale onzekerheid vanuit uitkeringen in geld komt hiermee op € 237.000.

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

De controle van de grondexploitaties heeft risicogericht plaatsgevonden

Grondexploitaties

De voorraden (grondexploitaties) betreffen qua omvang een grote post in de balans. Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallenged. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2021 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

De bouwgronden in exploitatie zijn met een netto boekwaarde van € 10,1 miljoen de enige post onder de voorraden (2021: € 10,6 miljoen). In onderstaande tabel is een uitsplitsing opgenomen per project:

Project * €1.000	Boekwaarde 1-1-2022	Uitgaven	Ontvangsten	Winstneming 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Ter Borch	5.092	2.745	6.603	1.665	2.899
Zuidoevers Zuidlaardermeer	-/- 202	116		15	-71
Vriezerbrug bedrijventerrein	886	15		-/- 14	887
Business Park Ter Borch	3.980	567	104		4.442
Groote Veen	-/- 521	14	153	230	-/- 430
Vries Zuid	1.405	1.545	668	41	2.323
Totaal	10.640	5.002	7.529	1.937	10.051

Zichtbaar is dat de hoogste boekwaarde per eind 2022 aanwezig is bij complex Business Park Ter Borch en daar zitten naar onze mening ook de grootste financiële risico's voor de gemeente Tynaarlo

Over gronden en boekwaarde per ultimo 2022

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

Redelijkheid
belangrijkste
schattingselementen
vastgesteld

Ontwikkelingen en bevindingen

De volgende ontwikkelingen in de grondexploitaties van de gemeente Tynaarlo zijn zichtbaar:

- ▶ De totale boekwaarde neemt af van € 10,6 miljoen naar € 10,1 miljoen als gevolg van de verkopen en winstneming.
- ▶ De totale inschatting van projectgebonden risico's per 31 december 2022 bedraagt € 3,5 miljoen (2021: € 4,2 miljoen). Hiervan is € 1,9 miljoen voor Business Park Ter Borch en € 1,0 miljoen voor Ter Borch.
- ▶ Voor toekomstige kostenstijgingen gaat de gemeente uit van 3,0%. Gezien de huidige marktomstandigheden kunnen wij ons vinden in het gehanteerde percentage. Deze is afdoende toegelicht in de jaarrekening
- ▶ Voor de winstnemingen in 2022 verwijzen wij naar de volgende alinea.

Winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. In de notitie Grondexploitatie is opgenomen dat voor winstneming de Percentage of Completion (POC) methode geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitaties winst te worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor de grondexploitaties van de gemeente Tynaarlo heeft dit geresulteerd in een winstneming van totaal € 2,0 miljoen. Deze winstneming is voornamelijk te danken aan grondexploitatie Ter Borch, waarvoor een winstneming is gerealiseerd van € 1,7 miljoen. Als gevolg van de winsten op de grondexploitaties is de gemeente Tynaarlo vennootschapsbelasting verschuldigd. Over 2022 is het te betalen bedrag € 803.000 in lijn met de begroting na wijziging.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Tynaarlo een zorgvuldig proces heeft ingericht voor het bepalen van de omvang van de projectgebonden specifieke risico's en dat de winstneming juist wordt berekend.

De verliesvoorziening voor exploitatie Vries Zuid is in 2022 volledig vrijgefallen. Daarmee resteren er geen verliesvoorzieningen op de grondexploitaties ultimo 2022. Op grond van de berekening van de eindwaarden is de exploitaties geen voorziening benodigd.

4.4 Overige bevindingen

Voorziening voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In januari 2023 heeft de commissie BBV een uiting gedaan rondom het vraagstuk ‘vormen voorziening voor verlofsparen’. Voor het wettelijke verlof saldo per 31 december wordt geen voorziening getroffen. Doordat dit verlof binnen 2 jaar moet worden opgenomen zal dit saldo niet bovenmatig zijn en geen spaarsaldo betreffen. Hier is sprake van een verplichting van gelijke omvang.

Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo.

Voor het bovenwettelijke verlof waarvan aangetoond kan worden dat dit een gelijke omvang kent en voor zover dat niet het karakter heeft van overmatige verlofsaldi of spaarsaldi mag geen voorziening worden opgenomen. Voor het bovenwettelijke verlof dat géén gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen. Bij de analyse van de bovenwettelijke verlof verplichting en of er sprake is van wel of geen gelijke omvang van deze verplichting is het belangrijk het risico van het omzetten naar spaarverlof te betrekken. In uw jaarrekening 2022 is een voorziening ad € 770.000 opgenomen voor het spaarverlof.

Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot deze verslaggevingsaspecten geëvalueerd. De gemeente Tynaarlo heeft geen actief beleid omtrent hoe omgegaan wordt met bovenwettelijke verlofuren, hierdoor dienen alle bovenwettelijke verlofuren als spaaruren aangemerkt te worden en in de voorziening opgenomen te worden. Het kan raadzaam zijn hier specifiek beleid voor te vormen.

Ten aanzien van het tarief dient per medewerker het bruto uurtarief gehanteerd te worden. De gemeente hanteert hiervoor een andere methodiek. De afwijking ten opzichte van het te hanteren bruto uurtarief leidt niet tot een controleverschil hoger dan de rapporteringstolerantie. Wij concluderen dat de voorziening voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen ultimo 2022 juist en volledig is verwerkt in de jaarrekening.

Voortgezette controle

Om de volledige verwerking van de schulden in de jaarrekening vast te stellen voeren wij een zogenaamde voortgezette controle uit. Op basis van het inkoopboek en bankboek van 2023 stellen wij vast in hoeverre hierin lasten zijn opgenomen, welke betrekking hebben op boekjaar 2022. Betreffende lasten dienen in boekjaar 2022 verwerkt te worden.

Vanuit de uitgevoerde werkzaamheden blijkt dat sprake is van facturen welke toezien op boekjaar 2022, maar niet in boekjaar 2022 zijn verwerkt. De totale bevinding omvat een bedrag van € 302.000 excl. BTW en ziet nagenoeg volledig toe op te activeren facturen onder de materiële vaste activa en de grondexploitaties. Derhalve heeft betreffende bevinding beperkt impact op het resultaat en wordt hiervoor geen controleverschil gerapporteerd.

Redelijkheid
belangrijkste
schattingselementen
vastgesteld

Voortgezette controle
(vervolg)

Wij adviseren u om voor komende jaren een procedure in te regelen met betrekking tot de voortgezette controle (afgrenzing), waarbij u als organisatie zelf een beoordeling uitvoert in hoeverre facturen betrekking hebben op het voorgaande boekjaar. Wij adviseren om bij het verwerken van facturen in de omschrijving van de boeking duidelijk aan te geven op welk jaar de onderliggende prestatielevering toeziet. Hierdoor is op basis van de omschrijving duidelijk te herleiden of een factuur in voorgaande boekjaar opgenomen dient te worden. Daarnaast adviseren wij u om bij het opstellen van de jaarstukken een beoordeling van het inkoopboek en bankboek van jaar T+1 uit te voeren op facturen boven een vastgesteld grensbedrag

BBV wordt nageleefd

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Tynaarlo de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat gemeente Tynaarlo deze paragraaf heeft opgenomen in de jaarstukken 2022.

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2022 niet meer bedragen dan € 216.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 van de gemeente Tynaarlo niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Tynaarlo voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2022. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B.

Bevindingen SiSa-
bijlage

4.6 Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijding baten/lasten

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 92,5 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 88,8 miljoen aan werkelijke lasten in 2021. Dit is in totaal een onderschrijding van € 3,7 miljoen (4,0%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 93,0 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 97,2 miljoen aan werkelijke baten in 2022. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 4,2 miljoen (4,5%).

Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2022 is er per saldo circa € 4,6 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 7,6 miljoen positief bedraagt.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten.

4.6 Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijding baten/lasten

Zoals blijkt uit de figuur op voorgaande pagina is op twee programma's een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
7. Volksgezondheid en milieu (totaal € 44.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door opbrengsten.	✓	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing en onvoorzien (totaal €2.222.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door opbrengsten.	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse begrotingsafwijkingen, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022.

Bijlagen

- A [Onze controle](#)
- B [Bevindingen SiSa-bijlagen](#)
- C [Onze urenbesteding](#)

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Tynaarlo, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Opdracht

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 4 oktober 2022. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het bestuursverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 4 oktober 2022 met kenmerk 'EJJ/EK/LD/AL/1044604/030.

Materialiteit

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 941.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 75.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Tynaarlo zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 4 oktober 2022 opgenomen. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een systeemgerichte en risicogerichte benadering, waarbij gesteund wordt op de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingssystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van de gemeente Tynaarlo. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ Management override of controls;
- ▶ Onjuiste waardering van de grondexploitaties;
- ▶ Aanbestedingsrechtmatigheid.

Strekking van de controleverklaring

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2022 van de gemeente Tynaarlo aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring met betrekking tot de getrouwheid, gedateerd op **datum**, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van de gemeente Tynaarlo zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de gemeente Tynaarlo als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar. In onze controleverklaring hebben wij gerapporteerd over onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen van de gemeente Tynaarlo om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2022 zijn aanvaardbaar

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2022. In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2022. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

B. Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Tynaarlo heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen:

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2022 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	BEPERKING

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (nieuw)			
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2324			
C32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS 2021)			
C32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS 2021)			
C55	Aanpak energiearmoede (uitvoeringstermijn verlengd)			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022			
D14	Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
D19				
DRE2C	Fietsroute plus de Punt - Eelde			
DRE2C	Legroweg, Eelde			
DRE2C	Herinrichting Hoofdweg tussen Eelde en Paterswolde			
F9	Extern Advies Warmtetransitie			

B. Bevindingen SiSa-bijlage

Vervolg

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021			
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_Totaal 2021	ONZEKERHEID	€ 219.000	
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2022			
G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_Totaal 2021			
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _Totaal 2021			
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022			
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen			
G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente (nieuw)			
H4	Specifieke uitkering investering sport (SPUK Sport)			
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)			
H12	Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken 2021			
H25	Specifieke uitkering Ijsbanen en Zwembaden			
H25	Specifieke uitkering Ijsbanen en Zwembaden			

Tozo

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022			

bdo.nl